

Finlandia-palkintotilaisuus 27.11.2024

Lasten- ja nuortenkirjallisuuden valitsija Maria Veitolan puhe

Hyvä juhlaväki, kirjailijat, kirjallisuuden ystävät ja ennen kaikkea lapset ja nuoret – nykyiset ja tulevat lukijat!

Olen ollut hyvin onnellinen ja otettu kunniaa saada valita lasten- ja nuortenkirjallisuuden Finlandia-voittaja tänä vuonna.

On ollut aidosti ihanaa syventyä lasten ja nuorten maailmaan näiden kuuden finalistikirjan kautta ja miettiä, mitä kaikkea kirjailijat haluavat teoksillaan sanoa.

Tämä on myös haastava kategoria, koska se ulottuu äärimmäisen taidokkaista, ihan pienten lasten kuvakirjoista monisataasivuisiin nuortenromaaneihin.

Mutta minä pidän haasteista.

Lapsena ja nuorena kirjat olivat minulle portti uusiin maailmoihin ja ihmisiin. Kirjat antoivat inspiraatiota, rohkaisua ja vertaistukea. Kun luin, en ollut koskaan yksin.

Me tiedämme, että lapset ja nuoret lukevat tänä päivänä vähemmän kuin ennen.

Jos haluamme, että lapset ja nuoret lukevat, on meidän ennen kaikkea suhtauduttava heihin lukijoina kunnianhimoisesti.

Meidän on annettava heille tarinoita, jotka puhuvat heidän kieltään ja jotka uskaltavat käsitellä kaikkea, mitä he kokevat – iloa, kipua, yksinäisyyttä, ystävyyttä, pelkoa ja toivoa.

Tarinoita, joissa heidän elämänsä säröt ja epävarmuudet eivät ole esteitä, vaan tarinan ydin.

Lasten- ja nuortenkirjojen kirjoittaminen vaatii erityistä taitoa ja kykyä heittäytyä lasten ja nuorten maailmaan. Tämän vuoden finalistikirjat ovat loistavia esimerkkejä tästä taidosta. Näissä tarinoissa päähenkilöt tunteineen ovat aitoja ja monenlaisia, omanlaisiaan. Joskus hankalia ja ristiriitaisia, mutta juuri siksi niin todellisia.

Tämän vuoden voittajateos on erityisen mieleenpainuva. En unohda oman 12-vuotiaan lapseni Taiston ilmettä ja sanoja, kun luin kirjaa ääneen hänelle. Hänestä oli ihmeellistä ja poikkeuksellista, että kirjassa puhutaan sitä kieltä, jota nuoret puhuvat oikeasti.

Mikä ihaninta, kirjassa ei selitetä kaikkea auki, vaan se jättää runsaasti tilaa omille tulkinnoille ja mielikuvitukselle. Tämä kirja viihdyttää, koukuttaa ja opettaa vaivihkaa monenlaista, mm. peloista, ennakkoluuloista ja erätaidoista. Mikä tärkeintä, se antaa nuorelle lukijalle luvan olla keskeneräinen.

Toivon, että tämä palkittu teos – ja kaikki finalistikirjat – löytävät tiensä lasten ja nuorten käsiin, ja että ne voivat olla heille sitä, mitä kirjat olivat minulle: turvasatamia, seikkailuja ja ystäviä.

Ja nyt, hyvät kuulijat, kerron kuka on voittanut tämän vuoden lasten- ja nuortenkirjallisuuden Finlandia-palkinnon.

Hän on Päivi Lukkarila ja Skutsi, Nokkahiiri!

Onnea voittajalle – ja kiitos kaikille, jotka tekevät kirjallisuuden taikaa todeksi!